

۱ مارت
۱۳۴۱

تورک تاریخ انجمنی

اؤن بئینجی سنه
تومرو ۸ (۸۵)

مجموعه سی

علاءالدين بك

(٦ نجی صايدن مابعد)

ايشته بو وقفيه بك چوق فرضيه لری، بر اساسه مستند اولمايان روايتلری حل ايده رك حقايق تاريخيه دن بر قسمی تنوير ايتمكده در. تنوير ايتديكي نقطه لردن شونلر مهمدره :
١ -- بروسه نك ٧٢٦ ، حتى ٧٢٧ تاريخنده فتح ايدلديكي فرضيه سنی بك كوزل حل ايديبور. بوقتحك (٧٢٣) تاريخندن اول اولديغنی بك آچيق كوستريبور. چونكه فتح ايديله ن بر بلده ده نه محكمه تشكيل ايديلير ، نه ده حواليسندن قرا و مزارع معينه هبه و تملك اولونور .

٢ -- عثمان غازی بروسه نك فتحندن صوكره مركز حكومتی بروسه يه نقل ايده رك اوراده اقامت ايتديكنی بو وقفيه اشعار ايديبور . چونكه وكالت بروسه ده تقرير، وقفيه ده بروسه ده تنظيم ايديلش اولديغنی آ كلاشيلبور . يکشهر ، ياخود بيله جك شهرنده تقرير و تنظيم ايديلسه يذی ، اورالرك قاضيلری طرفندن امضا و تصريح ايديليردی .

٣ -- ٧٢٣ سنه سی رمضاننده عثمان غازی يه وكالت ايدن وزیری (علاءالدين پاشا) در، اورخان بك دكلدر . بو وكالتدن بر درجه آ كلاشيليركه عثمان غازی ، هر حالده (٧٢٣) سنه سنده خسته و محتاج وكالت ایدی . علاءالدين پاشانك اوصاف مذكوره سی و عنوانی دلالت ايديبوركه شهزاده (علاءالدين بك) دن باشقا برذاتدر .
٤ -- اورخان بكك حليله سنه و دولاييسيله كندی مخدومی ابراهيم بكه قرا و مزارع تملك و تخصيص ايديلش اولديغنه دقت ايديليرسه اورخان بكك (٧٢٣) سنه سنده و كيل سلطنت ، وارث سرير دولت اولماديني فرق ايديلير. چونكه اورخان بك و كيل سلطنت، وارث سرير دولت اولسايدی ، اورتاده پاپيلمش برجامع مسجد ، مدرسه ، عمارت زاويه ، حتى اوراق بر چشمه اولماديني حالده يالكز اسبرجه خاتونك و زوجنك روحلرينه قرآن كريم ، مولد شريف تلاوت ايتديرمك ايچون بو قدر قرا و مزارعك وقفنه لزوم بوقدی . غازی اورخان بك ، مؤخرآ

از نيقده پاديردینی مدرسه و عمارته ، دهاها سوکرا بروسه ده بنا ايتديردیکی جامع ، زاويه و عمارته انجاق بونلری اداره ايدم جک قدر بر قاچ قریه و مزرعه وقف ايتديکنه باقيليرسه اسپرجه خاتونک وقف ايتديکی قرا و مزارع ، شرائط و وظائفنه نسبته بك چوق و شایان دقت کورولمه مک قابل دکدر .

وقفیه نک شرائطندن ، علاءالدين پاشانک و زرات و وکالتندن آ کلاشیلورکه عثمان بک خسته لکنده وکیل سلطنتی اوغلی ، علاءالدين بکدی . هر حالده اورخان بک دکدی . اورخان بک ، وکیل سلطنت و وارث سریر دولت اولان بویوک برادری علاءالدين بک نفوذ و اقبالندن دولای کندی عاقبتندن اندیشناک ایدی . حلیله سنی و اولادینی دوشونهرک انلرک حیات و معیشتلرینی تأمین ایتمهک تشبث ایتشدی . علاءالدين بک ، خسته لکی زمانندن بری وکالت ايتديکی پدری غازی عثمان بک وفاتنده اکبر اولاد اولماسی حسیله ارثاً پدرینک بوش بر اقدینی سریر دولته کچدی . آل عثمانک ایکنجی پادشاهی اولدی . بو حقیقتی ، ابوالمحسن یوسف ظاهری (المهل) ک بالاده کوسترین جلد و صحیفه سنده « و مات عن ابنه اردن علی بن عثمان ملک بعده » و ابن حجرده (الانباء) سنک ینه بالاده یازیلان جلد و صحیفه سنده « ثم قام ابنه اردن علی مقامه » عباره لريله افاده ایتمکده درلر .

یوسف ظاهری دیورکه : « عثمان بک ، مخدومی اردن علی بکی ترک ایدهرک وقات ایتدی . ینه اردن علی بک کچوب پادشاه اولدی . « ابن حجرده دیورکه : « عثمان بکک وقاتندن سوکرا مخدومی اردن علی بک ، پدرینک مقامنه او طوردی . »

شوايکی مورخ فاضلک افاده لرندن آ کلاشیلورکه دولت عثمانیه نک ایکنجی پادشاهی ، عثمان بکک بویوک مخدومی (علاءالدين بک) در . عثمانلی مورخلرینک ادعا ایتدکری کبی کوچوک مخدومی (اورخان بک) دکدر . بونلرک هانکیسی دهاها شایان قبول اولدینی تدقیق و محاکمه ایتهدن اول ، علاءالدين بکک تاریخ امارتی تثبیت ایلهمک لازمدر . علاءالدين بکک تاریخ امارتی ، پدرینه خلف اولدینی مناسبتله شبهه سز پدرینک تاریخ وقاتیدر .

عثمان بکک وقاتی بهجة التواریخ ۷۱۰ ، مرأت الادوار ۷۱۱ ، مولانا رومی ۷۲۰ سنه لرنده قید ایتدکری حالده مولانا ادريس بدلیسی « وچون عثمان غازی بیک

درشهور سنه احدى عشرين وسبعمائہ بملك ابدى وسلطنت سرمدى پیوست «ديهرك
 ۷۲۱ سنه سنده عثمان غازينك دار بقايه رحلت اينديكنى تصريح ايدييور .
 كوروليوركه، شوروايتلك هيچ برى ده بر وثيقه مستند و بناء عليه اعتماده
 شايدان دكلدر . چونكه بر وثيقه شرعيه اولان او وقفيه ده (۷۲۳) سنهسى
 رمضانك اوائلنده بر حيات اولدينى ثابت اولان غازى عثمان بكك بوندن اولكى
 سنه لرده وفاتى ، البته بر فرضيه دن عبارت اولور . عثمان غازى حفته نشرى
 مصمم اولان آيرى بر مقاله ده تاريخ وفاته عائد روايات بسط وتديق ايديله جكي
 اوزره غازى مشاراليهك وفاتى وعلاء الدين بكك امارتى (۷۲۳) سنهسى رمضانك
 اواخرندن اعتبار ايتمت ، صحتة دها قريب اولميلير . علاء الدين بك قائم مقام سلطنت
 ايكن (۷۲۳) سنهسى رمضانك اواخرنده غازى عثمان بكك وفاتى اوزرينه بالازت
 والاستحقاق سرير امارته جلوس ايندك دن صوكره انشتهسى ظن ايديلن (علاء الدين
 پاشا) يى وزارتده ابقا وامرادن (على بك) بن احمد آغايى ده بلكر بكي نصب
 ايندى . علاء الدين بك ، علم وعرفانى پك زياده تقدير ايدردي . بونك ايچون
 علما وصلحايى كنديسنه قريب ايدرك انلك مصاحبات علميه و دينيه سندن استفاده
 ايلردى . بونلرى الده ايتكله بوتون قايى بلكرينك كنديسنه حرمت و اطاعتنى جلب
 وتامين ايندى . علاء الدين بك ، پدريتك مسلك ومشوارينى طوتدى . غزا
 وجهاده بذل مقدور ايدرك مرمره خليجنده متعدد قلعه لر آلدى . روم امپراطور لغنى
 تهديده باشلا دىنى كى اطرافنده اولان تورك امارتلىرى ده حسد واسترقابه ، خوف
 و خلعانه دوشوردى .

احمد بن حجر ، بونى شويله يازيور : « ثم قام ابنه اردن على مقامه فاربى
 على ابيه فى الجهاد وقرب العلماء والصلحاء » يعنى « اردن على بك ، پدريتك مقامه
 كچدى . جهاد وغزايه بذل مقدور ايدرك پدريتن زياده موجوديت كوستردى .
 علما وصلحايى كنديسنه قريب ايندى » دييور . كوپرلى كتيبخانه سنده (انباء المعمرج
 ۱ نومرو ۷۰۰) . يوسف ظاهرى ده شويله يازيور : « اردن على بن عثمان فلك
 بعده واستفحل امره و واصل غزوالكفار واقتح عدة حصون تلى خليج
 قسطنطينية فحسده ملوك الروم وخافوا تسلطه عليهم » (المنهل ج ۲ ص ۵۱۱) .
 يعنى « اردن على بك ، پدرى عثمان بكدن صوكره پادشاه اولدى . نفوذ واعتبارى

بو بودی . کفار ایله غزا و جهاده باشلادی . استانبول خلیجی اتسالنده متعدد قلعه لر فتح ایتدی . آنادولو بکلری حسد و کندیلرینک اوزرینه مسلط اولماسندن خوف ایتدیله .

یوسف ظاهرینک عباره سننده کی خلیج قسطنطنیه ، از میت کور قزی دیمکدر . بو کور قزه متصل اولان الک مشهور قلعه ، اوزمان (از نکمید) دیدکلری (از میت) شهر ی اولاجقدر . مورخ مومی الیهک شوافاده سنندن آ کلاشیلیرکه : علاءالدین بك ، ایلك دفعه از میت قلعه سنی وحوالیسنی فتح ایدهرک استانبول اوزرینه یورومش ، ککبوزه یی کچوب صماندره قلعه سنه قدر صوقولمش ، روم ایمراطور لغنی تهدید ایتمشدر . بونی ، رخلریمز اورخان بك دوزنده یازمشلردر . کذلک امیر علی ده مرمره د کیزینه دوغرو آچیلنش ، الیوم (امیر علی اطه سی) دیمکه مشهور اولان آطه یی وحوالیسنی فتح ایدهرک استانبولی د کیز طرفندن ده تضیق آلتنه آکشددر . بوصولته مورخک (ملوک الروم) تعبیر شاملندن بیزانس ایمراطور لغنی ده (علاءالدین بك) ک نفوذ و اقتدارندن قورقغه باشلامش اولدیغی اکلاشیلیر . روم ایمراطور لغنک از میت وحوالیسنی استرداد ی ، هر حالده علاءالدین و اورخان بکلر اراسنده بروقه مهمه نك ، داخلی برمنازعه نامرضیه نك جریان ایتدیکنی آ کلا تمقده در . بوجریانی احضار ایدن ده علاءالدین بکلک نفوذ و اقتدارندن قورقان آنادولو بکلری ایدی . چونکه عثمان ایلی اطرافنده آیدین ، قرمان ، کر میان ، جاندار اوغللری حکومت ایدیورلوردی .

بونلری یوسف ظاهر ی شویله تعداد ایدیور : « وکانت ممالک الروم منقسمة بین جماعة من ملوک الروم وهم اولاد آیدین اصحاب ایاسلق و بنی ارتنا اصحاب قیصریه و سیواس الی اطراف الاداغ و بنی قرمان اصحاب قونیه ولارنده الی تخوم طرسوس و بنی تکی اصحاب انطالیه و العلایا و بنی کریمان اصحاب طغزلو و ملطیه و بنی ابی یزید اصحاب قسیمونیه و بنی ابراهیم اصحاب ارزنکان » (المنهل ۲ ص ۵۱۱) . یعنی دیورکه : « آنادولودیاری ، تورکلردن طوائف ملوک اراسنده منقسم ایدی . بونلر ایاسلقده حکومت ایدن ایدین اوغللری ، قیصریه و سیواسده حکومت ایدن ارتنا اوغللری ، طرسوسه قدر قونیه ولارنده ده حکومت ایدن قرمان اوغللری ، انطالیه وعلاییه ده حکومت ایدن تکی (تکه) اوغللری ، طغزلو

(دکڑلی) و ملطیہ دہ حکومت ایدن کریمان (کریمان) اوغللری ، قسیمونیه (قسطنونی) دہ حکومت ایدن ابوزید (جاندار) اوغللری وارزنکانه حاکم اولان ابراهیم اوغللری ایدیلر .

بونلرک ایچنده علاءالدین بکک موفقیاتندن حسد واسترقابہ دوشن ، بکک نفوذ واقدارندن چکینن خاصہ ایدین ، کریمان، قرمان، جاندار اوغللری ایدیلر . چونکہ بونلر ، عثمان ایلنک اطرافنده بولونیورلردی . علاءالدین بک ، اسکدار حوالیسینی روملردن تخلیص ایتدکن صوکر ا بونلرک ممالکنہ دوغرو توجیہ فتوحات ایدہ بیلردی . بونک ایچون بوبکک ، علاءالدین بکک علیہنہ قیام ایدہ جک بر وسیلہ آریورلر ، آزلرنده اتفاق ایدہ رک هر درلو واسطیہ باش اورویورلر، فقط علاءالدین بکک اقتدار عسکریسنہ قارشئ بر دورلو جسارت ایدہ میورلردی . بونی یوسف ظاہری شویلہ اکلایور : « واخذ کل واحد من هؤلاء یروم قتاله فلا یمکنہ ارباب دولته لعظم عسا کر ابن عثمان یعظم وجنده یکنثر وهو مع ذلك ینشر العدل فی رعیتہ ویقرب العلما والصلحاء ویعمر الخوانق والزوايا والتکایا » (المنهل ج ۲ ص ۵۱۱). یعنی دیورک : شو بکلردن هربری علاءالدین بککہ حرب ایتمک ایستہ بور، مشاوران دولتی مساعده ایتیوردی . چونکہ عثمان اوغلنک قدرت عسکریہ سی بویوکی . عسکری چوقری . بونککہ برابر علاءالدین بکک، تبعہ سنہ قارشئ عدالتی نشر ایدر، علما وصلحا ایلہ او طوروب قانقار ، خانقاهلر ، زاویہلر ، تکیہلر اعمار ایلردی . مورخ موسی الیہک شو افادہ سی کوستریورکک، عثمانلی مورخلرینک یازدقلمی کبی (علاءالدین بک) حقیقہ رشید ، عادل برامیر کامل ایدی . تبعہ سنک ، تورکلرک حضور وسعادتی تکفل ایدہ جک عدالت اولدیغنی تقدیر ایدہ رک بالخاصہ نشر عدالتہ اہتمام ودقت ایدردی . بونککہ برابر حسیات دینیہ ، عنعنات ملیہ بک رعایتکار ایدی . علمایی سوهر، صلحایی توقیر ایدر ، تورکلرک کوزلرینہ وکوکلرینہ کیرردی . بونک ایچون بکک ، علاءالدین بکک اوزرینہ یورویہ میورلردی . علاءالدین بکک، بک مدبرانہ حرکت ایدیور ، بیلدن بیلہ بویون دائرة نفوذینی تقویہ ، جوغلان عسکر ورعایسنک احوالی تنظیم ایتمکہ چالیشیور ، اوج مہمہ سیاسیہ نظر دقتنی جلب ایدیوردی . برنجیسی خلقک تجارتتی تسہیل ایدہ جک سکہ ضربی ایدی . چونکہ عثمان ایلندہ رایج اولان اچہلر، سلچوقیہ ورومیہ اولارق ایکی قسمدی .

نجیسنک ندرتی ، ایکنجیسنک کترتی هم معاملات ناسی دوچار مشکلات ایدیور،
ده روم نفوذینک تورکلر اوزرنده کی ثقلتی آرتیریوردی . بونک هر ایکسی ده
باسه مضردی .

ایکنجیسی قوه عسکریه بی خلقدن تفریق و تمیز ایده جک کسوه عسکریه
کسانی ایدی . چونکه هر نه قدر غزا و جهاد ایچون بوتون ملت عسکر سه ده
ابطان و نفرات عسکریه اراسنده مراسم عسکریه ایفاسنده ، کذک عسکر
نه یاپیلان معاملات ایله ارتکاب ایدیلن افعال جرمیه ده کسوه نک پک بویوک
قی اوله جنی کوزه چاریوردی . اوچنجیسی پیاده عسکری اولق اوزره
رستان چوقولرندن یکیچری احداثی ایدی . چونکه تورک عسکری اوتهدن
ی سواری ایدی . علاءالدین بک، جریان ایدن وقایع حریبه ده پیاده عسکرینک
ابنده سواریدن زیاده ایش کوردیکنی آکلامشدی . پیاده عسکرینک لزومنی
یر واحداثی تصویب ایدیوردی . حال بوکه روم اردوسی مغلوب و منهزم اولدینی
ده خرستان روملریالکز جانلرینی قورتارمق ایچون بوتون چوقولرینی اشیلرینی
قوب قاجیورلر ؛ تورک اردوسی طرفدن بونلر دیوشیریلپور ، تربیه اسلامیه
ره بویودیلبورلردی . علاءالدین بک ، حضرت عمرک مسلك عالیلرینی احیا
ک ایچون بو چوقولری عسکری قیشه لرده جمع و تربیه ایدهرک بونلردن یایا
کری احداث ایتمک ایسته یور ، تورک و اسلام قوتی بونلرله ترصین ایده جکنی
شونیوردی .

مصین مسام البیمه